

to terrorism is a series of normative legal acts. The main legal source is the Constitution of Ukraine.

It is stressed that the necessary condition for counteracting terrorist threats on a national basis is the formation of an effective state policy of counteracting terrorism, which requires the development of a clear concept and strategy, basic principles, conceptual and regulatory principles, and determination of ways of their practical implementation.

The normative and legal basis for counteracting terrorism in Ukraine is analyzed, on the basis of which it is concluded that the system of public administration in the field of security needs to be adequately adjusted, taking into account the need for its synchronization with global approaches to the problem of preventing terrorist threats.

It is concluded that in order to improve the system of counter-terrorism measures, it is necessary to take into account a number of provisions among which: terrorism is a direct attack on the fundamental values of human rights, democracy and the rule of law. The state should act as the initiator of the introduction of scientific stories and foreign experience of counteracting terrorism, use the whole arsenal of available legal means at their disposal for counteracting and stopping terrorist activity. Law enforcement agencies should have a unified strategy and regulatory framework for an effective response to terrorist crimes. Respect for human rights and freedoms is becoming more relevant in crisis situations similar to those of a terrorist nature, and the demands of the state on the issue of ensuring legal guarantees of citizens' rights and freedoms must increase.

Keywords: counteraction, terrorism, crime, normative legal acts, Ukraine.

УДК+351.753.3

DOI: 10.31733/2078-3566-2019-4-88-94

Мусаелян Д. П. ©

викладач

(Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ)

ПРАВОВІ ЗАСАДИ ОБІГУ ЗБРОЇ САМОЗАХИСТУ В УКРАЇНІ

З'ясовано, що є зброєю самозахисту у розумінні громадян України, визначено соціологічні потреби громадян України у вільному володінні зброєю. Визначено сучасний стан правового забезпечення реалізації права громадян на володіння зброєю самозахисту та перспективи його удосконалення.

Ключові слова: зброя, зброя самозахисту, обіг зброї, права громадян на носіння, зберігання та перевезення зброї самозахисту, правове регулювання.

Постановка проблеми. На цей час в Україні відсутній закон, яким регулюється обіг зброї невійськового призначення, доступної для придбання, зберігання, використання та володіння громадянами України. Усі ці питання врегульовані на підзаконному рівні, а саме в наказі Міністерства внутрішніх справ України від 21.08.1998 року № 622 «Про затвердження Інструкції про порядок виготовлення, придбання, зберігання, обліку, перевезення та використання вогнепальної, пневматичної, холодної і охолощеної зброї, пристроїв вітчизняного виробництва для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами не смертельної дії, та патронів до них, а також боеприпасів до зброї, основних частин до зброї та вибухових матеріалів» [1]. Протягом двадцяти років ця Інструкція мала більше десяти змін та доповнень, остан-

© Мусаелян Д. П., 2019

k_tsp@dduvs.in.ua

ні зміни були внесені відповідно до Закону № 372 від 04.05.2018 року, але всі вони тільки посилювали контроль з боку МВС України та змінювали назву відповідних контролюючих органів. Отже, на сьогодні вона не відповідає сучасним вимогам та побажанням громадян України.

У той же час у Верховній Раді України було зареєстровано більше ніж 10 проєктів законів щодо регулювання цього питання, наприклад: «Про зброю», «Про обіг зброї невійськового призначення», «Про цивільну зброю і боєприпаси», «Про вогнепальну зброю цивільного призначення», але жодного з них так і не було ухвалено. Кожен із цих законопроєктів мав свої переваги та недоліки, тому важливо враховувати ризики, пов'язані з ухваленням будь-якого нового законопроєкту на тему володіння зброєю в сучасній Україні [2].

Оскільки на цей час в Україні тривають запеклі дискусії щодо доцільності надання громадянам зброї для самозахисту, проводяться постійні соціальні зрізи думки громадян щодо цього питання, планомірно, але дуже повільно, ведеться законотворча робота в цьому напрямку, тому актуальним дослідницьким завданням у межах наукової статті є визначення соціального клімату та правових засад обігу зброї самозахисту в Україні.

На виконання поставленої мети в межах дослідження є доцільним вирішення таких завдань: з'ясувати, що слід розуміти під зброєю самозахисту та як її розуміють громадяни України; визначити соціологічні потреби громадян України у вільному володінні зброєю; визначити сучасний стан правового забезпечення реалізації права громадян на володіння зброєю самозахисту та навести перспективи його удосконалення.

Виклад основного матеріалу. Головним питанням, яке виникає у громадян України у галузі обігу вогнепальної зброї, є питання можливості законного придбання та володіння короткоствольною вогнепальною зброєю (пістолетів та револьверів), але помилка полягає в тому, що прийняття закону України про обіг зброї не гарантує всебічного вирішення даного питання.

Прихильники надання дозволу щодо вільного обігу короткоствольної вогнепальної зброї в Україні наполягають на тому, що це необхідно для самозахисту громадян від кримінальних елементів, які володіють нелегальною зброєю. У зв'язку з цим виникає необхідність вирішити такі питання:

- що є зброєю самозахисту;
- які види зброї самозахисту доступні в сучасній Україні;
- які категорії громадян України бажають або мають можливість придбати вогнепальну зброю на законних засадах;
- внесення пропозиції для вдосконалення вітчизняного законодавства з цього питання.

Зброя самозахисту – це зброя, яка може бути застосована та використана громадянами України для захисту свого життя та здоров'я, членів родини, власного майна, а також інших громадян України від нападу озброєної особи або групового збройного нападу. Її застосування у цих випадках не повинно перевищувати меж необхідної оборони відповідно до положень ст. 36 Кримінального кодексу України.

В Україні є цивільна зброя, доступна для придбання і яка може бути використана як зброя самозахисту в межах необхідної оборони згідно зі ст. 36 Кримінального кодексу України. Відповідно до ст. 4 Громадського законопроєкту «Про цивільну зброю і боєприпаси», зареєстрованого у Верховній Раді України 10.12.2014 року під номером 1135-1, наданого членами Української асоціації власників зброї, існують такі категорії цивільної зброї та боєприпасів:

- 1) перша категорія – пневматична зброя калібру до 4,5 мм і швидкістю польоту металевих елементів до 100 м/с; вогнепальна зброя під патрон «Флобера» калібру до 4,5 мм та боєприпаси до неї;
- 2) друга категорія – довгоствольна вогнепальна гладкоствольна зброя; газова зброя; пневматична зброя калібру понад 4,5 мм і швидкістю польоту металевих елементів понад 100 м/с; вогнепальна зброя під патрон «Флобера» калібру понад 4,5 мм та боєприпаси до неї;
- 3) третя категорія – довгоствольна вогнепальна нарізна і комбінована вогнепальна зброя та боєприпаси до неї;

4) четверта категорія – короткоствольна нарізна вогнепальна зброя та боеприпаси до неї; короткоствольна гладкоствольна вогнепальна зброя, призначена для стрільби боеприпасами, спорядженими еластичними металевими елементами несмертельної дії, та боеприпаси до неї [3].

Зброя першої категорії, а також охолощена та деактивована зброя перебуває у вільному цивільному обігу. Зброя другої, третьої і четвертої категорій та боеприпаси до неї перебувають в обмеженому цивільному обігу, встановленому законом (ст. 263 Кримінального кодексу України) [4].

29.06.2016 року Головне науково-експертне управління в результаті наукового аналізу зробило висновок, що цей законопроект, як і проект № 1135, на відміну від численних попередніх законопроектів, дозволяє продаж цивільному населенню короткоствольної нарізної вогнепальної зброї, тобто револьверів і пістолетів [5].

Ця ідея неоднозначно сприймається суспільством і тому потребує додаткового ґрунтовного аналізу та перевірки її допустимості. Для ефективного самозахисту громадянами України може бути використана будь-яка зброя, зазначена в цьому проекті, крім першої категорії. Також в Україні, згідно з наказом МВС від 21.08.1998 року № 622 [1], для окремих категорій громадян дозволено придбання травматичної короткоствольної вогнепальної зброї, але обмеження, встановлені для травматичної зброї, якою вважаються спеціальні засоби для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами несмертельної дії, створюють такі проблеми:

- відповідно до вимог, встановлених сьогодні в Україні щодо травматичної зброї, вона є неефективною як зброя самозахисту, що призводить до бажання та можливості громадян самостійно посилювати потужність боеприпасів за характеристиками до рівня бойової вогнепальної зброї;

- обмеження законодавства щодо придбання вищезазначеного виду зброї призводить до зловживання у придбанні такої зброї деякими працівниками системи Міністерства внутрішніх справ України;

- контроль за зброєю і боеприпасами, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами несмертельної дії, значно ускладнений.

Виникає питання: травматична зброя – це зброя самозахисту чи зброя самообману та предмет зловживання деякими працівниками системи Міністерства внутрішніх справ України?

Громадяни України можуть, але здебільшого не використовують інші доступні види засобів для самозахисту, наприклад: газові балончики та пістолети, тому що розуміють, що ефективність їх застосування у відсотковому співвідношенні дуже низька. Значне розповсюдження газових пістолетів припинилося із появою травматичних пістолетів і револьверів з таких причин:

- газові пістолети і револьвери випускалися і випускаються із сполук металів, що руйнуються під час використання боеприпасів, які перевищують за своїми характеристиками дозволені норми;

- травматична зброя, яка зроблена з таких сполук металу, непопулярна для придбання громадянами України з тієї ж причини, тому всі намагаються придбати пістолети і револьвери, перероблені із бойових зразків або виготовлені із якісної збройної сталі, що витримує боеприпаси, самостійно підведені до бойових характеристик;

- у стволі газової зброї, відповідно до положень дозвільної системи, повинен бути виступ, який заважатиме застосуванню боеприпасів металевий дії (схожі вимоги висуваються в інших державах для травматичної зброї, щоб використовувалися кулі виключно з м'якою гумою, яка руйнується при проходженні каналу ствола через наявність у ньому виступу).

Відповідно до законодавчих вимог щодо травматичної зброї в Україні, вона є неефективною як зброя самозахисту, яка надає власнику психологічної впевненості захищеності, але деякі особи, що мають досвід поводження із такою зброєю, розуміють, що це самообман. Така ситуація призводить до чергової проблеми – незаконного

посилення характеристик боєприпасів (понад дозволені 50 Дж) і переробки зброї, що фактично перетворюють її на бойову, та не можуть бути виявлені працівниками правоохоронних органів під час огляду зброї, а тільки після проведення необхідної експертизи в умовах науково-дослідної установи.

Слід зазначити, що в Україні на сьогодні збільшилася кількість бойової короткоствольної нагородної зброї, яка використовується її власниками також для самозахисту, але це недоступно більшості громадян.

Внаслідок відсутності єдиного закону, який би регламентував обіг вогнепальної зброї та боєприпасів невійськового призначення в Україні, але через доступність травматичної та нагородної короткоствольної вогнепальної зброї тільки окремим категоріям громадян виникають численні запити інших громадян України щодо надання усім рівних можливостей для володіння зброєю з метою самозахисту. Це призвело до подання до Президента України Петиції про цивільну зброю, яка за п'ять днів набрала 25000 голосів. Питання стосовно зброї для населення порушується вже багато років, але є як прихильники, так і опоненти цього питання. Як кажуть: "pro et contra", що було розглянуто раніше доктором юридичних наук, професором П. Л. Фрісом. У своїй статті «Право громадян на зброю – pro et contra» він аналізує доводи «ЗА» і «ПРОТИ» на прикладі багатьох зарубіжних країн, таких як Великобританія, США, Швейцарія та інших, включаючи колишні республіки СРСР: Естонія, Латвія, Литва, Молдова [6].

Питання отримання можливості придбати короткоствольну вогнепальну зброю громадянами України неодноразово порушувалося у засобах масової інформації. Наприклад, 12.06.2018 року у програмі «Свобода в деталях» директор департаменту комунікації Міністерства внутрішніх справ України Артем Шевченко роз'яснив позицію Міністерства з цього питання: «На даний момент ми маємо певний рівень доступу до зброї, який ми, як консерватори, вважаємо оптимальним» [6]. І це незважаючи на те, що генеральний прокурор Юрій Луценко висловлювався за легалізацію зброї в Україні, голова комітету Верховної Ради з питань національної безпеки і оборони Сергій Пашинський виступав за вільний обіг зброї, головний військовий прокурор України Анатолій Матіос підтримав надання права громадянам на збройний самозахист.

Але тут і криється головна помилка: зброя самозахисту – це не тільки пістолети та револьвери, право на які так сподіваються отримати прихильники їх постійного носіння з собою, а ще – це будь-яка вогнепальна зброя, доступна для продажу громадянам України. Самозахист із зброєю в руках повинен передбачати знання закону і вміння грамотного застосування, але, на жаль, дуже незначний відсоток населення України реально цим володіє, більшість тільки на папері.

Прихильники вільного обігу короткоствольної вогнепальної зброї мотивують це тим, що поліція погано захищає права громадян, їх життя, здоров'я та власність, тому можливість застосування зброї на законних підставах знизить рівень злочинності, однак вони не мають на увазі, що застосування зброї у громадських місцях може бути кваліфіковано як «хуліганство, яке вчинено із застосуванням вогнепальної або холодної зброї чи іншого предмета, спеціально пристосованого або заздалегідь заготовленого для нанесення тілесних ушкоджень», що, згідно з ч. 4 ст. 296 Кримінального кодексу України, передбачає покарання позбавленням волі на строк від трьох до семи років [4].

Слід нагадати, що незнання закону не звільняє від відповідальності.

Більшість людей забуває про це, і тому перед тим, як отримати право на придбання в особисте користування пістолетів та револьверів, потрібно чітко зрозуміти законні поняття необхідної самооборони. Також необхідно вивчити правила застосування зброї, навчитися правильно нею користуватись, пройти навчальні курси для отримання дозволу на зброю не на папері, а (як і для посвідчення водія автомобіля) після складання іспиту у відповідних органах. Необхідно чітко прописати категорії громадян, які мають право не тільки придбати, але і користуватись зброєю, що їм належить. Навіть травматична зброя не вважається зброєю, а лише «пристроями вітчизняного виробництва для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами несмертельної дії», але, на жаль, ці пристрої можуть бути смертельними.

Також дуже сумнівними є категорії громадян, які мають право на їх придбання. Це питання регулюється наказом МВС України від 13.06.2000 року № 379 ДСК, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 11.10.2000 р. за № 696/4917, – документом для службового користування. Але фактично будь-який громадянин, який знає зміст цього документа, може отримати посвідчення позаштатного журналіста або члена громадського формування з охорони громадського порядку й державного кордону, що є підставою для отримання дозволу на придбання травматичної вогнепальної зброї. Такі права іноді надають можливість для зловживань при отриманні документів з боку співробітників поліції і громадян. Законні підстави для володіння зброєю повинні бути такими, щоб будь-який громадянин розумів свою відповідальність за використання та застосування особистої зброї, або зброї, яка видається на службі або у спортивному клубі.

Також важливе питання – контроль з боку підрозділів Національної поліції за носінням, зберіганням та використанням громадянами України вогнепальної зброї.

Цей контроль з боку держави повинен бути таким, щоб ні в кого не виникало бажання використовувати зброю у стані алкогольного сп'яніння та залишати її без нагляду, особливо короткоствольну вогнепальну, яку можна приховано носити з собою.

Прихильники вільного продажу пістолетів та револьверів не звертають увагу на те, скільки випадків необережного поводження зі зброєю призвели до поранення або смерті, навіть у Збройних силах України це досить відчутна категорія втрат особового складу, незважаючи на те, що вони постійно проходять навчання, тренування та повинні постійно знаходитися під контролем командування.

Висновки. Отже, залишаються декілька питань, після вирішення яких можна визначати: дозволяти використовувати або ні короткоствольну вогнепальну зброю громадянам України як зброю самозахисту, а саме: межі необхідної оборони; навчання та отримання дозволу на придбання зброї тільки після складання іспиту; визначення категорії громадян, які матимуть таке право та розумітимуть відповідальність, і головне – контроль з боку держави з усіх цих питань.

По-перше, можна почати не з вільного продажу короткоствольної вогнепальної зброї як зброї самозахисту, а з того, щоб дати можливість розвиватися стрільцю спорту, тому що нормальний спортсмен ніколи не буде використовувати свій інструмент для скоєння злочинних дій. По-друге, позбутися монополії МВС України на охорону з вогнепальною зброєю комерційних та цивільних підприємств, дати право охоронним структурам із багаторічною історією існування та великою кількістю співробітників на придбання вогнепальної зброї, але не на того, хто там сьогодні працює, а завтра може звільнитися, а на саме підприємство зі створенням і оформленням збройової кімнати під контролем відповідних органів і під керівництвом людей, які мають достатній досвід у поводженні зі зброєю. Співробітники такого підприємства повинні відповідати законним вимогам щодо отримання зброї, скласти іспит на володіння зброєю та отримати посвідчення, аналогічне посвідченню водія. По-третє, змінити вік, з якого громадянин має право на придбання зброї, бо служити державі в лавах Збройних сил або Національної гвардії України зі зброєю в руках людина може з 18 років, а придбати в особисте користування нарізну вогнепальну зброю тільки з 25 років.

Прийняття закону про обіг зброї в Україні є важливим і нагальним питанням, але прихильники вільного продажу короткоствольної вогнепальної зброї маніпулюють свідомістю людей, які не розуміють, що прийняття закону про зброю – це не є обов'язкове надання права вільно придбати пістолети та револьвери для особистого користування, а як зброю самозахисту ми можемо використовувати багато інших видів зброї, що сьогодні доступні до придбання в країні згідно з існуючими наказами Міністерства внутрішніх справ України.

Список використаних джерел

1. Про затвердження Інструкції про порядок виготовлення, придбання, зберігання, обліку, перевезення та використання вогнепальної, пневматичної, холодної і охолощеної зброї, пристроїв

вітчизняного виробництва для відстрілу патронів, споряджених гумовими чи аналогічними за своїми властивостями металевими снарядами не смертельної дії, та патронів до них, а також боєприпасів до зброї, основних частин зброї та вибухових матеріалів : наказ МВС від 21.08.1998 року № 622. Офіційний вісник України. 1998. № 42. С. 1574.

2. Проект Закону про обіг зброї невійськового призначення, зареєстрований за № 0885 від 12.12.2012, включено до порядку денного: 739-VII від 06.02.2014. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_2?pf3516=0885&skl=8.

3. Про цивільну зброю і боєприпаси : законопроект зареєстрований за № 1135-1 від 10.12.2014 року. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=52809.

4. Кримінальний кодекс України : Закон України від 5 квітня 2001 року № 2341-III. Відомості Верховної Ради України. 2001. № 25–26. С.131.

Висновок на проект Закону України «Про цивільну зброю і боєприпаси» від 10.12.2014 року № 1135-1 : Висновок Головного науково-експертного управління ВРУ від 29.06.2016. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=52809.

5. Фріс П. Право громадян на зброю – pro et contra. Права людини в Україні: інформаційний портал Харківської правозахисної групи (публікація 30.09.2015 року). URL: <http://khp.org/index.php?id=1443619790>

6. Комарова О. Право на пістолет: як легалізація зброї впливає на злочинність? Свобода в деталях від 10 червня 2018. Сайт медіапроекту Радіо Свобода. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/29279927>.

Надійшла до редакції 28.11.2019.

References

1. Pro zatverdzhennya Instruktii pro poriyadok vyhotovlennya, prydbannya, zberihannya, obliku, perevezennya ta vykorystannya vohnepal'noyi, pnevmatychnoyi, kholodnoyi i okholoshchenoyi zbroyi, prystroyiv vitchyznyanoho vyrobnytstva dlya vidstrilu patroniv, sporyadzhenykh humovymy chy analohichnymy za svoiyimy vlastyvostyamy metal'nymy snaryadamy nesmertel'noyi diyi, ta patroniv do nykh, a takozh boeprypasiv do zbroyi, osnovnykh chastyn zbroyi ta vybukhovyykh materialiv : nakaz MVS vid 21.08.1998 roku № 622. Ofitsiynyy visnyk Ukrayiny. [On approval of the Instruction on the procedure for the manufacture, purchase, storage, accounting, transportation and use of firearms, pneumatic, cold and chilled weapons, devices of domestic production for shooting cartridges equipped with rubber or similar in their properties metallic shells, non-dimensional projectiles, as well as ammunition for weapons, major weapons and explosives: Order of the Ministry of Internal Affairs of August 21, 1998 No. 622. Official Bulletin of Ukraine]. 1998. № 42. S. 1574. [in Ukr.].

2. Proekt Zakonu pro obih zbroyi neviys'kovoho pryznachennya, zareyestrovanyy za № 0885 vid 12.12.2012, vkluycheno do poriyadku dennoho: 739-VII vid 06.02.2014. [The Draft Law on the Circulation of Non-Military Weapons, registered under No. 0885 of 12.12.2012, is on the agenda: 739-VII of 06.02.2014]. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_2?pf3516=0885&skl=8. [in Ukr.].

3. Pro tsyvil'nu zbroyu i boeprypasy : zakonoproekt zareyestrovanyy za № 1135-1 vid 10.12.2014 roku. [On civilian weapons and ammunition: the bill was registered under No. 1135-1 on December 10, 2014]. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=52809.

4. Kryminal'nyy kodeks Ukrayiny : Zakon Ukrayiny vid 5 kvitnya 2001 roku № 2341-III. [The Criminal Code of Ukraine: Law of Ukraine of April 5, 2001 No. 2341-III]. Vidomosti Verkhovnoyi Rady Ukrayiny. 2001. № 25–26. S.131. [in Ukr.].

5. Fris P. Pravo hromadyan na zbroyu – pro et contra. [The right of citizens to guns - pro et contra]. Prava lyudyny v Ukrayini: informatsiynyy portal Kharkivs'koyi pravozakhysnoyi hrupy (publikatsiya 30.09.2015 roku). URL: <http://khp.org/index.php?id=1443619790>. [in Ukr.].

6. Komarova O. Pravo na pistolet: yak lehalizatsiya zbroyi vplyvaye na zlochynnist'? Svoboda v detalyakh vid 10 chervnya 2018. Sayt mediaproektu Radio Svoboda. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/29279927>. [in Ukr.].

7. Komarova O. Pravo na pistolet: yak lehalizatsiya zbroyi vplyvaye na zlochynnist'? Svoboda v detalyakh vid 10 chervnya 2018. [The Right to a Gun: How Does Legalization of Weapons Affect Crime? Freedom in detail from June 10, 2018]. Sayt mediaproektu Radio Svoboda. URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/29279927>. [in Ukr.].

SUMMARY

Musaelyan D. P. Legal principles of the circulation of weapons of self-defense in Ukraine.

At present, there is no law in Ukraine regulating the circulation of non-military weapons available for acquisition, storage, use and possession by Ukrainian citizens. All these issues are resolved at the level of regulations. Since there are heated discussions in Ukraine about the expediency of providing citizens with weapons of self-defense, there are ongoing social sections of citizens' opinions on this issue, systematically, but very slowly, legislative work in this area is underway.

The article finds out that there are weapons of self-defense and how Ukrainian citizens understand it, and the sociological needs of Ukrainian citizens in the free possession of weapons have been determined. The present state of legal provision for the realization of the right of citizens to own self-defense weapons and the prospects for its improvement is determined.

It is revealed that weapons of self-defense are weapons that can be used and used by Ukrainian citizens to protect their lives and health, family members, their own property, as well as other Ukrainian citizens from armed or armed attack; its legal status in Ukraine is not defined. At the same time, the law regulates the concept of civilian weapons that is available for purchase and which can be used as a weapon of self-defense within the framework of the necessary defense in accordance with Art. 36 of the Criminal Code of Ukraine. It is concluded that today in Ukraine, in order to legalize the free circulation of weapons for the purpose of self-defense, it is necessary to fulfill a number of requirements: definition and observance of the boundaries of necessary defense; studying and obtaining permission to purchase weapons only after passing the exam; definition of the category of citizens who can not have such a right; to provide high-quality and timely state control over the circulation of weapons.

Keywords: *weapons, weapons of self-defense, arms circulation, rights of citizens to wear, store and transport weapons of self-defense, legal regulation.*